

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Z. P.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Kokešem, advokátem se sídlem T. G. Masaryka 153, Příbram, proti žalovanému **Krajskému úřadu Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2022, č. j. 55 A 19/2022-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2022, č. j. 021401/2022/KUSK. V žalobě zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků.

[2] Krajský soud žádost o osvobození od soudních poplatků usnesením ze dne 25. 4. 2022, č. j. 55 A 19/2022-33, zamítl (výrok I.) a vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve lhůtě 15 dní od doručení tohoto usnesení (výrok II.). V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že žalobce byl za účelem posouzení této žádosti vyzván k prokázání svých osobních a majetkových poměrů cestou „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Žalobce ve vyplněném potvrzení, zaslaném krajskému soudu, pouze tvrdil, že je proti němu vedeno pět exekučních řízení „v řádech miliónů“ korun a jim vlastněné nemovitosti jsou zatíženy zástavním právem „v řádech desítek miliónů korun“. V této souvislosti krajský soud připomněl povinnost žalobce pravdivě a úplně uvést mj.

veškerý majetek větší hodnoty, a to i v případě, že je předmětem výkonu rozhodnutí nebo exekuce, a tyto skutečnosti podrobněji specifikovat. Žalobce ale věrohodným způsobem soudu nedoložil, v jakém rozsahu a pro jaké dluhy je jeho majetek výkonem rozhodnutí nebo exekucí postižen. Obdobně žalobce ve stanovené lhůtě nesdělil ani nedoložil podrobnější informace o svých osobních a majetkových poměrech. Krajský soud tak nemohl posoudit, zda žalobce skutečně nedisponuje dostatkem prostředků pro zaplacení soudního poplatku.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Argumentuje tím, že se krajský soud nedostatečně zabýval jeho tvrzeními, nehodnotil veškeré skutečnosti důležité pro rozhodování a rovněž nesprávně zhodnotil jeho možnost opatřit si finanční prostředky na zaplacení „*mimořádné vysokého soudního poplatku*“. Stěžovatel přitom na výzvu řádné a včas doložil své majetkové poměry; ty nicméně krajský soud nevzal v potaz a ani se nezabýval jeho možností opatřit si finanční prostředky na zaplacení „*vysokého soudního poplatku*“. Má za to, že krajský soud nesprávně posoudil exekuční řízení vedené na jeho majetek, neboť vymáhané pohledávky, dle jeho přesvědčení, výrazně přesahují jeho aktiva, přičemž s dostupným vlastnictvím není oprávněn jakkoliv nakládat. Napadené usnesení je také nedostatečně odůvodněno, neboť krajský soud pouze zopakoval skutečnosti, které stěžovatel uvedl v žádosti o osvobození od soudních poplatků. Upozorňuje, že objektivní nedostatek finančních prostředků neměl být překážkou přístupu k soudu.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Nejprve je nutno uvést, že v nyní projednávané věci, kdy je podána kasační stížnost proti procesnímu rozhodnutí krajského soudu, kterým se řízení o žalobě nekončí, nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost v této věci nevyžadoval.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval dostatečností odůvodnění napadeného usnesení, tj. jeho přezkoumatelností. Rozhodnutí krajského soudu je přezkoumatelné, je-li srozumitelné a obsahuje-li dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak uvedl ve výroku rozhodnutí. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel považuje usnesení krajského soudu za nedostatečně odůvodněné, jelikož krajský soud pouze zopakoval jim uvedené skutečnosti v žádosti o osvobození od soudních poplatků, aniž by specifikoval, proč na jejich základě neshledal důvody pro vyhovění této žádosti.

[8] Podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud srozumitelně a v maximální možné míře reagoval na tvrzení, která stěžovatel v žádosti o osvobození od soudních poplatků uvedl. Je přitom nutné upozornit, že stěžovatel důvody pro osvobození od

pokračování

soudních poplatků uvedl ve své žádosti pouze v obecné rovině, čímž sám předurčil míru konkrétnosti jejich vypořádání.

[9] Podle ustanovení § 36 odst. 3 věty první s. ř. s. platí, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody*. Účastník řízení, který chce být z důvodu své nemajetnosti osvobozen od soudních poplatků, tedy musí nejenom sám aktivně o osvobození požádat, ale současně jej tíží břemeno tvrzení o nepříznivé majetkové situaci a povinnost toto tvrzení osvědčit. Aby totiž mohl soud jeho materiální podmínky řádně zhodnotit, musí mu k tomu účastník poskytnout dostatečnou součinnost. Je proto v zájmu účastníka, aby soudu dostatečně konkrétně své osobní a majetkové poměry popsal a současně aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil odpovídající doklady. Nesplní-li účastník tuto svou povinnost, soud jeho výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS). Nevěrohodnost či neúplnost tvrzení ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků vylučuje, aby bylo žádosti vyhověno (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS). V souladu s touto judikaturou postupoval i krajský soud, přičemž na posledně jmenované rozhodnutí v odůvodnění napadeného rozhodnutí sám odkázal.

[10] Ze soudního spisu je patrné, že stěžovatel v žalobě požádal, aby krajský soud „*vzhledem k jeho majetkovým poměrům, výdělečným schopnostem a možnostem a výši soudního poplatku rozhodl o osvobození žalobce od úhrady soudního poplatku, který je v tomto případě mimo jeho finanční možnosti*“. Na výzvu krajského soudu ze dne 25. 3. 2022, č. j. 55 A 19/2022-28, k zaslání vyplněného „*Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*“ reagoval stěžovatel vyjádřením ze dne 5. 4. 2022 (vyplněné *Potvrzení* nepředložil), ve kterém zopakoval výše uvedené obecné tvrzení ohledně svých majetkových poměrů a doplnil pouze výčet exekučních řízení, které jsou proti němu vedeny a informace o zatížení nemovitostí zástavními právy. Tyto skutečnosti samy o sobě nicméně nevysvětlovaly, proč by měl být stěžovatel v řízení o žalobě osvobozen od placení soudního poplatku. Krajský soud přitom v souladu s výše citovanou judikaturou není povinen za stěžovatele domýšlet skutkové argumenty, které jeho tvrzení o majetkových poměrech odůvodňují, ani vyhledávat doklady, které je potvrzují. Za této situace proto neměl krajský soud jinou možnost, než obecně formulované důvody, tj. informace o existenci zástavních práv na nemovitostech stěžovatele a výčet exekučních řízení proti němu vedených, vypořádat stručným konstatováním, že stěžovatel věrohodným způsobem nedoložil, v jakém rozsahu a pro jaké dluhy je jeho majetek postižen výkonem rozhodnutí nebo exekucí a rovněž nesdělil ani nedoložil podrobnější informace o svých osobních a majetkových poměrech. Takové vypořádání argumentace stěžovatele v žádosti o osvobození od soudních poplatků je zcela dostačující a námitka nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení je proto nedůvodná.

[11] Pokud jde o zbývající kasační argumentaci, je nutné připomenout, že řízení před správními soudy, včetně řízení o kasační stížnosti, je ovládáno zásadou dispoziční. Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 4 s. ř. s. (se zde stanovenými výjimkami) vázán důvody uvedenými v kasační stížnosti, neboť ty určují rozsah přezkumu rozhodnutí krajského

soudu. Kasační stížnost je opravným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu, a proto kasační námitky musí směřovat právě proti rozhodnutí krajského soudu a musí z nich být zřejmé, které konkrétní závěry krajského soudu a z jakého důvodu stěžovatel považuje za nesprávné. Zpochybnění konkrétních závěrů krajského soudu představuje nutný předpoklad posouzení uplatněné argumentace jako přípustné kasační námitky (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[12] V nyní projednávané věci nicméně obsah kasační stížnosti představuje pouze sérii opakovaných tvrzení stěžovatele, spočívajících zejména v namítání „*mimořádně vysokého soudního poplatku*“, v kontextu nekonkrétních tvrzení o nepříznivých majetkových poměrech stěžovatele. Vágní povaha těchto tvrzení, bez jakékoli polemiky s konkrétními závěry krajského soudu, brání kasačnímu soudu věcně se zabývat otázkami, které by zřejmě stěžovatel rád učinil předmětem kasačního přezkumu. Prostor pro takový věcný přezkum závěrů krajského soudu stěžovatel způsobem, kterým formuloval kasační námitky, nevytvořil. Stěžovatel příkladmo uvedl, že „*napadené rozhodnutí nemůže obstát, neboť se krajský soud nedostatečně zabýval tvrzeními stěžovatele, a proto došlo ke značnému zkrácení práv stěžovatele*“; z dalšího textu ovšem není zřejmé, o jaká konkrétní tvrzení stěžovatele se mělo jednat. Obdobně je tomu například u tvrzení, že „*krajský soud [...] nesprávně zhodnotil možnosti stěžovatele opatřit si finanční prostředky na zaplacení mimořádně vysokého soudního poplatku*“, neboť stěžovatel již neuvádí, jaké konkrétní možnosti měl na mysli a v čem jejich nesprávné zhodnocení spočívá. Lze tedy uzavřít, že v této části není kasační stížnost věcně projednatelná, neboť argumentace stěžovatele nesplňuje ani esenciální požadavky kladené na formulaci stížnostních bodů.

[13] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že kasační stížnost je (v části, kde mohla být věcně projednána) nedůvodná a Nejvyšší správní soud jí proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady řízení vzniknout nemohly, proto o nich Nejvyšší správní soud nerozhodoval.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. července 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu